

Ob 70. obletnici fitocenologa prof. dr. Marka ACCETTA

Življenjska in strokovna pot profesorja Marka Accetta je precej pestra. Rodil se je 9. avgusta 1936 v Ljubljani. Petletnega fantiča je zadela štiriletna italijanska in kasneje nemška okupacija slovenskega ozemlja. Kot otrok in osnovnošolec (leta 1942 je začel hoditi v 1. razred osnovne šole na Grabnu) je občutil represije okupatorjev nad svojimi starši. Svobodo je dočakal kot devetletni tretješolec. Leta 1946 se je vpisal na 1. moško realno gimnazijo v Ljubljani, na kateri je maturiral leta 1955. Odločitev za nadaljnji študij ni bila lahka, vendar se je v nekem trenutku odločil za ekonomijo. V šolskem letu 1955/56 se je vpisal na Ekonomsko fakulteto v Ljubljani. Kmalu je spoznal, da je bila odločitev napačna, vendar je vztrajal na ekonomiji do leta 1959. V času študija ekonomije je želel praktično preizkusiti, ali ga ta študij resnično zadovoljuje, zato se je zaposlil v bančništvu. Leta 1959 je bilo za Marka Accetta prelomno. Trdno se je odločil za študij gozdarstva. Odločitev je spodbudila njegova navezanost na naravo, ki jo je v letih študija na ekonomiji nenehno obiskoval v bližnji in daljni okolici Ljubljane. Vpisal se je na gozdarski oddelek Fakultete za agronomijo, gozdarstvo in veterino, današnjo Biotehniško fakulteto (BF). V pičlih petih letih je končal študij gozdarstva in prvi v letniku diplomiral leta 1964. Med študijem gozdarstva je v počitnicah sodeloval pri kartiranju gozdne vegetacije, ki ga je izvajal Inštitut za biologijo SAZU (današnji Biološki inštitut Jovana Hadžija ZRC SAZU – BIJH ZRC SAZU) pod vodstvom dr. Maksa Wraberja in njegovih asistentov Iva Puncerja in Mitja Zupančiča. Izkušnje s poletnih praks so ga v letih 1964/65 pripeljale med kartice vegetacije kot honorarnega asistenta – fitocenologa na BIJH. Po odsluženju vojaškega roka se je leta 1966 zaposlil kot urejevalec gozdov na oddelku za gozdarstvo KGP Kočevje, kjer je vztrajal do leta 1968. Želja po delu fitocenologa se mu je uresničila leta 1968, ko se je zaposlil kot fitocenolog na Biroju za gozdarska načrtovanja in tam ostal do leta 1974. Želja po večjem znanju ga je vodila, da je samoiniciativno začel pripravljati magistririj, za katerega pa ni imel podpore v novem vodji fitocenološkega oddelka Biroja. Vendar je leta 1973 zelo uspešno magistriral iz poplavnih gozdov belega gabra in doba (*Pseudostellario–Carpinetum* in *Pseudostellario–Quercetum*) s temo Zakonitosti v pomlajevanju in razvoju doba in belega gabra v pragozdnem rezervatu Krakovo pri prof. Viktorju Petkovšku na gozdarskem oddelku Biotehniške fakultete (BF). To sta bili prvi dve novi gozdni asociaciji avtorja Accetta. Poleg fitocenologije je Accetta zanimala gozdna divjad (sam je že od šestdesetih let prejšnjega stoletja lovec). Zato se je odzval vabilu gozdarskega oddelka BF in Inštituta za gozdno in lesno gospodarstvo (IGLGS – današnji Gozdarski inštitut Slovenije), kjer je sprejel mesto asistenta za gojenje gozdov in fitocenologijo ter se kasneje habilitiral za docenta ekologije živali. Tu ne smemo prezreti njegovo vzporedno delo na IGLGS, kjer se je prvi v Sloveniji posvetil dendrokronološkim oziroma dendrokronometrijskim raziskavam. Te raziskave so ga vodile k doktoratu, ki ga je zagovarjal leta 1978 s temo Obnova, rast in razvoj črnega bora (*Pinus nigra* Arnold) na dolomitno apnenčastih rastiščih zahodne Bosne. Na gozdarskem oddelku je poučeval vse do leta 1987, ko se je na povabilo BIJH ZRC SAZU zaposlil kot višji znanstveni sodelavec – fitocenolog. Ponovno se je vrnil k svojemu prvotnem področju, ki ga resnično ni nikdar zapustil, saj je tudi v letih na BF in GIS vseskozi raziskoval gozdno vegetacijo. Na BIJH ZRC SAZU je bil vse do leta 1993, v zadnjih letih kot znanstveni svetnik, ko je zaradi slabih izkušenj z novim vodstvom inštituta ponovno odšel na gozdarski oddelek

BF kot izredni profesor za fitocenologijo (habilitiral že leta 1992), kjer predava oziroma slušbuje še danes. Iz povedanega vidimo njegovo res pestro življenjsko in strokovno pot.

Njegova fitocenološka preučevanja so osredotočena na gozdno, grmiščno in naskalno vegetacijo ter na izsledke nahajališč flore, tako novih, zanimivih, redkih oziroma na novo potrjenih rastišč. Predvsem preučuje območja Kočevskega, zlasti Kolpske doline, določene dele Dolenjske (Krakovski gozd, Gorjanci), južne Notranjske, Prekmurja in posamezne dele Štajerske. Od gozdne vegetacije je posvetil pozornost poplavnim gozdom, kar smo omenili že na začetku, precej ima gradiva iz poplavnih gozdov doba, belega gabra in jelševja z območja Prekmurja in severovzhodne Štajerske, ki ga pripravlja za objavo. Na južnem Notranjskem je opisal novo asociacijo *Corydalo ochroleucae*–*Aceretum*, pripravljeno ima študijo o termofilnem bukovju. Na Snežniku je skupaj z Mitjem Zupančičem opisal novo smrekovo asociacijo *Ribeso alpini*–*Piceetum*, na Kočevskem pa novo fitogeografsko varianto *Asplenio*–*Piceetum* var. geogr. *Omphalodes verna* in v dinarskem gorstvu Slovenije novo smrekovo asociacijo *Campanulo justinianae*–*Piceetum*. V zadnjem desetletju posveča precej pozornosti vegetaciji in flori ostenij, zlasti v Kolpski dolini, Zasavju in Zasavinju. Kljub letom je v njem še plezalna vnema, ki mu omogoča tovrstne raziskave. Zelo mu je pri srcu Kolpska dolina, kar se zrcali v 11 prispevkih, med katerimi je 7 znanstvenih razprav. V teh nam Accetto predstavlja nove asociacije, in sicer že zgoraj omenjeno smrekovo združbo, dve črnboborovi asociaciji *Daphno alpinae*–*Pinetum nigrae* in *Carici sempervirentis*–*Pinetum nigrae* ter nove naskalne asociacije ostenij *Pseudofumario albae*–*Geranietum macrorhizi*, *Saxifrago petraeae*–*Pseudofumarietum albae*, *Seslerio kalnikensis*–*Jovibarbetum hirtae*, *Seslerio calcariae*–*Jovibarbetum hirtae*, *Pinguiculo alpinae*–*Collemetum cristatae*, *Seslerio calcariae*–*Saxifragetum paniculatae* ter še novi geografski varianti Tomažičeve asociacije *Carici humilis*–*Scabiosetum hladnikiana* var. geogr. *Sesleria kalnikensis* in Aichingerjeve (Braun-Blanquetove) asociacije *Potentilletum caulescentis* var. geogr. *Edraianthus graminifolius*. Poleg navedenih novih fitocenoze je opisal še nekaj novih geografskih subvariant, form, subasociacij in ekoloških variant že poznanih asociacij.

Ob podrobnejšem preučevanju gozdne vegetacije Gorjancev je odkril in opisal novo bukovko asociacijo *Tanacetum clusii*–*Fagetum*.

V sedmih prispevkih piše o florističnih opazovanjih, novostih in redkih nahajališčih flore v omenjenih območjih. Temu opazovanju se ne odreka v prej omenjenih 11 člankih in tako dopolnjuje vegetacijske raziskave.

V desetletju od njegove šestdesetletnice je publiciral 19 znanstvenih in strokovnih člankov, ki kažejo na njegovo optimalno znanstveno obdobje. V njih se zrcali poglobljeno znanstveno delo, njegov iskriivi raziskovalni duh, temeljitost in natančnost. Kot sem že zapisal ob njegovi šestdesetletnici, se v probleme pogloblja do podrobnosti in dosledno išče potrditev s primerjanjem svojih rezultatov s podobnimi rezultati domačih in tujih raziskovalcev. Tu moram omeniti posebnost pri njegovih fitocenoloških raziskavah v katerih temeljito preučuje mahovno in, v kolikor mu je omogočeno, tudi lišajsko floro. Ponovno lahko zagotovim, da imajo njegove fitocenoze v evropskem merilu najpopolneje raziskano mahovno floro.

V svojem raziskovalnem obdobju je publiciral sam ali v soavtorstvu 86 prispevkov, od tega 51 znanstvenih, 9 strokovnih, 9 poljudnih člankov, 10 študijskih gradiv; je soavtor pri znanstveni in strokovni monografiji in 5 drugih objavah, kar je za našo stroko kar lepo število. V njegovi zgodnji raziskovalni fazi je sodeloval pri pisanju 18 elaboratov. Ne smemo pa pozabiti na njegovo delo pri kartiranju gozdne vegetacije v raznih merilih, zlasti soavtorstvo pri projektih Vegetacijska karta Jugoslavije (BIJH) in karte gozdne vegetacije Slovenije (Biro). Udeleževal se je mnogih znanstvenih prireditev doma in v tujini in na njih sodeloval s 6 referati. V okviru enega znanstvenega srečanja je uredil publikacijo *Gozd – divjad*.

Kot smo že omenili, se je od leta 1993 do danes ponovno posvetil pedagoškemu delu. Na gozdarskem oddelku Biotehnične fakultete predava fitocenologijo na vseh stopnjah fakultetnega študija. Nekoliko prirejen fitocenološki predmet predava tudi študentom krajinarstva. Njegova predavanja so sistematična, podkrepljena teoretsko ter s terenskim in kabinetnim delom. Poznan je kot strog, zahteven, vendar do vseh pravičen pedagog.

Naše želje so, da bi še v nadalje uspešno deloval tako pri raziskovalnem kot pedagoškem delu. Marko, želimo Ti dobrega počutja, ki naj Te vodi k novemu ustvarjalnemu delu.

MITJA ZUPANČIČ